

**ผลสัมฤทธิ์ของการผลักดันการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม
พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย
พาหะนำโรคไข้เลือดออก**

**The Achievement of Driving for The Use of Local Ordinances of
The Sub-District Administrative Organization According to The Public
Health Act BE 2535 to Reduce The Source of Dengue Vectors**

นภักสรณ์ บงจกร, วรณภา สุวรรณเกิด, ทวีศักดิ์ ศรีวงศ์พันธ์
NaphaksornBongjaporn, WannapaSuwonkerd and TaweesakSriwongpun
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่
The Office of Disease Prevention and Control 1st Chiang Mai
*corresponding author E-mail :naphaksorn.skr1@gmail.com
(Received: June 5, 2019 ; Accepted : July 8, 2019)

บทคัดย่อ

โรคไข้เลือดออก มียุงลายเป็นพาหะนำโรค องค์การปกครองท้องถิ่นบางแห่งได้ใช้ พระราชบัญญัติ
สาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 5 เหตุร้ายคาญ เพื่อเร่งรัดกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงวัดอุปประสงค์เพื่อ
ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายการรับรู้และความพึงพอใจของ
ประชาชนต่อการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น ศึกษาในรูปแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล
(อบต.) ที่สมัครใจจำนวน 4 อบต. โดยจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น จัดทำร่างข้อบัญญัติ ทำประชาพิจารณ์ สุ่ม
ติดตามประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Statistics) และค่าดัชนีชี้วัดลูกน้ำยุงลาย House Index (HI) วิเคราะห์การรับรู้และความพึงพอใจของประชาชน
ด้วยสถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic Statistics) ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์
เพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านผลผลิต มีการจัดทำข้อบัญญัติฯรวม 4 ฉบับจาก 4 อบต. โดยความ
เห็นชอบของผู้บริหารคณะกรรมการท้องถิ่น และประชาชนร้อยละ 90-100 ผลการสุ่มติดตามประเมินผลการ
รับรู้และความพึงพอใจของประชาชนรวม 467 คนพบว่า ประชาชนทราบเรื่องการบังคับใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ
ร้อยละ 90.6 โดยทราบว่าให้ทุกบ้านสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเองร้อยละ 79.4
ต้องทำลายแหล่งทุก ๆ 7 วันร้อยละ 42.4 และเห็นด้วยกับการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯในทุกประเด็นร้อยละ 56.3
($\bar{X}=1.53$ SD = 0.556) โดยก่อนประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ ส่วนใหญ่สำรวจหรือทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในบ้าน
ของตนเองเป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอร้อยละ 44.8 เทียบกับหลังประกาศใช้ข้อบัญญัติฯมีการสำรวจและทำลาย
แหล่งฯเป็นประจำสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งร้อยละ 72.8 ผลสัมฤทธิ์ด้านผลลัพธ์ ไม่พบลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของ
กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 95.1 มีค่าดัชนีลูกน้ำยุง HI=4.93 ซึ่งต่ำกว่าผลการสุ่มสำรวจในงานปกติของหน่วยควบคุม
โรคติดต่อฯโดยแมลง (นคม.) ที่พบค่า HI=6.90 และพบว่าประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ
มีความสัมพันธ์กับการสำรวจพบลูกน้ำยุงในบ้านของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
($r=0.96$ $p<0.000$) โดยสัดส่วนประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
การสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเองเพิ่มมากขึ้น ทำให้พบค่าดัชนีลูกน้ำยุง (HI)
ลดลง ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นมีผลต่อการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงโดยมีค่า HI ลดลง
เมื่อเทียบกับก่อนออกข้อบัญญัติฯซึ่งความสำคัญของความสำเร็จคือ การสร้างความเข้าใจเรื่องการออกข้อบัญญัติ
และสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร แก่นำชุมชน และประชาชน ดังนั้น หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการพิจารณาออก
ข้อบัญญัติฯ มาใช้ รวมทั้งสร้างยุทธวิธีเพื่อให้มีการถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติอย่างจริงจังและยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : โรคไข้เลือดออก, ข้อบัญญัติท้องถิ่น, พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

Abstract

Dengue fever is transmitted by aedes mosquito. Recently, Local Administrative Organizations have introduced a Public Health Act BE 2535, Chapter 5, Sources of Nuisance, To accelerate The elimination of larvae breeding sites. The objective of this study was to determine achievements in introducing Local ordinances, To reduce Aedes breeding sites, Public perception and satisfaction. This was a participatory action study in 4 voluntarily selected Sub-district Administration Organization (SAO); Meetings were conducted to gather opinions on drafting the ordinance, Public hearing, evaluation the Perception and Satisfaction of the people. Descriptive analysis was applied for data analysis and larval index: House Index (HI) was also analyzed. Perception and satisfaction of target groups were analyzed using an average, percentage, standard deviation and the Pearson correlation coefficient. Results indicated that :Achievement of output, There are 4 Local ordinances from 4 SAOs. With 90-100 % agreed of the administrators, local committees and people. The evaluation on perception and satisfaction was done among 467 found that, 90.6 % of the people understand about the enforcement of local ordinances. This message included doing larval survey and aedes breeding source elimination in their own household (79.4 %), perform regularly every 7 days (42.4%). And 56.3 ($x = 1.53$ SD = 0.556) agreed with the use of Local ordinances in all issues. Before using local ordinances, most surveyed or destroyed mosquito larvae in their homes sometimes (44.8 %), compare with, after the promulgation of the ordinance, there was a survey and destruction of the site 1-2 times per week (72.8%). Achievement of outcome indicated 95.1% with no aedes larvae found in the target villages, House Index (HI) = 4.93 which is lower than the regular survey that made by Communicable Disease Control Unit (CDCU) of HI = 6.90. And found that, Association between people who have known of the announcement of the Local ordinance and conducting larval survey showed a positive correlation of 0.05 ($r = 0.96$ $p < 0.000$). They have changed their behavior by conducting more regular larval survey and larval source reduction leading to decrease in HI. Conclusions and suggestions: The issuance of local ordinances has an effect on reducing the breeding area of mosquitoes, With the HI value decreasing compared to before The provisions. the importance of success is promoting an understanding of issuing a Local ordinance and promoting awareness of Head administrative, community leaders and villagers. This will therefore stimulate Local authorities to Consider issuing Local ordinances, as well as establishing a strategy for continuing Local ordinances into action and doing more implementation for sustainability.

Keywords : Dengue fever, Local ordinances, Public Health Act BE 2535, Reduce the source of dengue vectors

บทนำ

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคติดต่อที่มีความสำคัญทางสาธารณสุข มียุงลายเป็นพาหะนำโรค พบการระบาดของโรคต่อเนื่องทุกปี โดยพบผู้ป่วยสูงสุดในช่วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคมของทุกปี⁽¹⁾ การกระจายของโรคพบได้ในทุกเพศและทุกกลุ่มอายุ ปัจจุบันการระบาดของโรคไข้เลือดออกมีรูปแบบที่ไม่แน่นอนซึ่งสิ่งที่สามารถพยากรณ์

การเกิดโรคได้ดีที่สุดคือค่าดัชนีความชุกของน้ำยุงที่ทำให้ทราบถึงปริมาณแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและใช้ทำนายระดับความเสี่ยงการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้เช่นค่า HI (house index) หรือร้อยละของบ้านที่สำรวจพบลูกน้ำยุงลายในชุมชน⁽²⁾มาตรการสำคัญที่ใช้ในการป้องกันคือ การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเพื่อลดความหนาแน่นของลูกน้ำยุง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชน และที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือในระดับหนึ่งเนื่องจากประชาชนยังไม่ตระหนักต่อปัญหาไข้เลือดออก ปัจจุบันองค์กรปกครองท้องถิ่นบางแห่งได้ใช้มาตรการทางกฎหมายโดยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 5 เหตุรำคาญซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการปฏิบัติของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้มีการออกข้อบัญญัติหรือข้อปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในพื้นที่ และสามารถดำเนินการตามบทลงโทษของข้อบัญญัติได้ทันทีเพื่อเร่งรัดกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงซึ่งพบว่ายังไม่ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นปัญหาของการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก ดังนั้น จึงสมควรมีการสนับสนุนและผลักดันให้องค์กรปกครองท้องถิ่น มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย ด้วยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยอาศัย พรบ. ดังกล่าว เพื่อป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางและแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียงได้นำไปขยายผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการผลักดันการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออกขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขอบเขตของการศึกษาแหล่งข้อมูล และประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

1. ประชากร

- 1.1 องค์การปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ ศตม.1 แม่ฮ่องสอน, ศตม.2 ลำปาง, ศตม.3 เชียงราย, ศตม.4 เชียงใหม่ และ ศตม.5 แพร่ ศตม.ละ 1 อบต.
- 1.2 ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป จากทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน รวม 2,477 หลังคาเรือน ประชากรทั้งสิ้น 8,248 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 องค์การปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) ที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ รวม 4 อบต. ได้แก่ อบต.นาแก อำเภอมะจันจังหวัดลำปาง, อบต.แม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย, อบต.นาโคเรือ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่, อบต.แม่ยมอำเภอมะจัน จังหวัดแพร่
- 2.2 ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ในพื้นที่ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย คัดเลือกแบบเจาะจงทุกหมู่บ้านทั้งตำบล คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่⁽³⁾ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 381 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Radom Sampling) หมู่บ้านละไม่น้อยกว่า 50 หลังคาเรือน ไล่ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 467 คน

วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการศึกษาในรูปแบบ การศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทีมผู้บริหาร แกนนำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ในด้านความเห็นชอบต่อการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ การยอมรับของประชาชนต่อร่างข้อ

บัญญัติท้องถิ่น โดยจัดทำประชาพิจารณ์ในพื้นที่ ด้านผลผลิตที่มีการนำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอเข้าสู่ที่ประชุมสภา เสนอนายอำเภอลงนามเห็นชอบ และประกาศใช้ในพื้นที่ด้านการติดตามประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนเปรียบเทียบกับผลการสุ่มสำรวจค่าดัชนีความชุกกลุณน้ำยุงในงานปกติของ นคท.ในพื้นที่ครั้งสุดท้ายและด้านความสัมพันธ์โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันได้แก่

ตัวแปรต้น คือ ประชาชนที่ทราบเรื่องการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ตัวแปรตาม คือ ผลการสำรวจกลุณน้ำยุงลายในบริเวณบ้านของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้จัดกิจกรรมในรูปแบบ การศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานให้กับศตม.ทั้ง 5 แห่งในพื้นที่รับผิดชอบของสคร.1 เชียงใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจในขั้นตอนการศึกษา และสามารถประสานงานในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งคัดเลือกองค์กรปกครองท้องถิ่นเป้าหมาย ที่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ผู้บริหารให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในการควบคุมยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออกในพื้นที่โดยมีเป้าหมาย ศตม.ละ 1 อบต.

กิจกรรมที่ 2 ลงพื้นที่เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการสนับสนุนการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป้าหมาย โดยแจ้งให้ผู้บริหารเข้าใจถึงกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ แนวโน้มการตอบรับของประชาชนในพื้นที่ และร่วมแสดงความคิดเห็นในหลักการของข้อบัญญัติ

กิจกรรมที่ 3 จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของทีมผู้บริหารและแกนนำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ รวมทั้งข้อมูลความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ประโยชน์ที่จะได้รับการมีข้อบัญญัติฯและภาระงานที่จะต้องปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 4 การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นของ อบต.โดยอ้างอิงตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวดที่ 5 เหตุรำคาญ เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออก เป็นต้นแบบ

กิจกรรมที่ 5 จัดทำประชาพิจารณ์ต่อร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยผู้บริหารนำข้อบัญญัติที่ร่างขึ้นชี้แจงต่อประชาชนในพื้นที่ให้เข้าใจ และร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้ง แสดงความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติฯ ดังกล่าว

กิจกรรมที่ 6 ประสานงานกับส่วนสาธารณสุขและส่วนที่เกี่ยวข้อง ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อการนำร่างข้อบัญญัติฯ เข้าสู่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กิจกรรมที่ 7 สุ่มติดตามความก้าวหน้า และสนับสนุนด้านวิชาการเพื่อการดำเนินงานในพื้นที่

กิจกรรมที่ 8 สุ่มประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชน และสุ่มสำรวจค่าดัชนีความชุกกลุณน้ำยุง หลังประกาศใช้ข้อบัญญัติฯแล้ว 3 เดือน เปรียบเทียบกับผลการสุ่มสำรวจในงานปกติของ นคท. ในพื้นที่

กิจกรรมที่ 9 สรุปและจัดทำรายงานผลการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการผลักดันการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น ตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออกขององค์การบริหารส่วนตำบลเก็บข้อมูลจาก ร้อยละของทีมผู้บริหารและแกนนำชุมชนที่ให้ความเห็นชอบในที่ประชุมแต่ละครั้ง พร้อมเหตุผลประกอบ

ข้อมูลผลการสุ่มประเมินการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย หลังการบังคับใช้ข้อบัญญัติแล้ว 3 เดือน เก็บข้อมูลจากแบบประเมินการรับรู้และความพึงพอใจที่สร้างขึ้น

เอง และผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือแล้วรวมทั้งผู้สำรวจค่าดัชนีลูกน้ำยุง เปรียบเทียบกับผลการสุ่มสำรวจ
ในงานปกติของ นคท. ในพื้นที่โดยใช้ค่าดัชนีความชุกของลูกน้ำยุง House Index (HI)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง เพื่อประเมินการรับรู้และความพึงพอใจของ
ประชาชนต่อข้อบัญญัติท้องถิ่นในพื้นที่ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จาก ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาปรับใช้
ตามความเหมาะสม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินการรับรู้ จากเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์
4. สร้างแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) และนำมาปรับปรุง แก้ไข จนเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
ในพื้นที่ของ อบต.ท่าข้าม อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ จำนวน 30 ราย นำมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาคุณภาพ
โดยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ และวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ
(Item to total correlation) แล้วเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์สูง⁽⁴⁾

สถิติที่ใช้ในการศึกษาในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
และแกนนำชุมชนในด้านความคิดเห็นในที่ประชุม โดยแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ รวมทั้งอธิบาย
ค่าดัชนีชี้วัดลูกน้ำยุง House Index (HI)

สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนต่อ
การใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นในพื้นที่ โดยแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์
เพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษา

ด้านผลผลิต พบว่า มีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงรวม 4 ฉบับจาก 4
อบต. โดยผลจากกิจกรรมที่ 1-4 สามารถคัดเลือก และประเมินความเป็นไปได้ขององค์การปกครองท้องถิ่น
เป้าหมายที่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ 5 อบต. แต่สามารถดำเนินการในกิจกรรมถัดไป
ได้ 4 อบต. คิดเป็นร้อยละ 80.0 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผลการรับฟังความคิดเห็นพบว่า ทีมผู้บริหารและ
แกนนำชุมชนทั้ง 4 อบต. มีมติเห็นชอบในที่ประชุมให้จัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นร้อยละ 90-100 ทั้งนี้
เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงเกิดความตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ
ลดภาระงานของ อสม. ให้มีเวลาทำหน้าที่อื่นเพื่อชุมชนได้มากขึ้น

ผลการจัดทำประชาพิจารณ์ต่อร่างข้อบัญญัติตามกิจกรรมที่ 5-7 พบว่าประชาชนเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ร้อยละ 90-100 จึงมีการนำร่างข้อบัญญัติเสนอเข้าสู่ที่ประชุมสภา อบต. ซึ่งได้รับความเห็นชอบร้อยละ 100 และนำเสนอนายอำเภอลงนามเห็นชอบ รวมทั้งประชาสัมพันธ์และประกาศให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบและ ถือปฏิบัติผลการรณรงค์ติดตามความก้าวหน้าและสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ รวม 2 อบต. พบว่าทีมผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และแกนนำชุมชนในพื้นที่ร้อยละ 100 พึงพอใจมากต่อข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ ดังกล่าว (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 1-7 ในภาพรวมของเขต 1

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมายเชิงปริมาณ		ผลการดำเนินงาน
		ปฏิบัติงาน	เป้าหมาย	ผล	
1	คัดเลือกอบต.เป้าหมาย	16 พ.ย.53 – มค.54	5 อบต.	5 อบต.	สำเร็จตามเป้าหมาย ร้อยละ 100
2	ประเมินความเป็นไปได้ของ อบต.	1 ธ.ค.53 -8 ก.พ.54	5 อบต.	5 อบต.	สำเร็จตามเป้าหมาย ร้อยละ 100
3	ประชุมรับฟังความคิดเห็นของ แกนนำท้องถิ่น	17 ธ.ค.53 -14 มี.ค.54	5 อบต.	4 อบต.	แกนนำท้องถิ่นให้ความ เห็นชอบ ร้อยละ 90-100
4	จัดทำร่างข้อบัญญัติ	11 ก.พ. - 4 พ.ค.54	5 ฉบับ	4 ฉบับ	สำเร็จตามเป้าหมายร้อยละ 100
5	ทำประชาพิจารณ์ร่าง ข้อบัญญัติในท้องถิ่น	16 ก.พ. -9 พ.ค.54	4 ตำบล	4 ตำบล	ประชาชนให้ความเห็น ชอบร้อยละ 90-100
6	ประสานการนำร่างข้อบัญญัติ เสนอเข้าสภา อบต.	11 พ.ค.-มิย.54	4 อบต.	4 อบต.	สำเร็จตามเป้าหมายร้อยละ 100
7	ติดตามความก้าวหน้าและ สนับสนุนการดำเนินงาน		2 อบต.	2 อบต.	ทีมผู้บริหารและ จนท.
	-อบต.แม่ยม อ.เมือง จ.แพร่	8 ก.พ.54			พึงพอใจมาก 100 %
	-อบต.แม่ไร่ อ.แม่จัน เชียงราย	1 มี.ค.54			พึงพอใจมาก 100 %

ผลการประเมินการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนตามกิจกรรมที่ 8 หลังอบต.แม่ไร่ได้ ประชาสัมพันธ์และประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯในพื้นที่แล้ว 3 เดือน พบว่า ประชาชนทราบเรื่องการบังคับ ใช้ข้อบัญญัติฯของ อบต.แม่ไร่ร้อยละ 90.6 โดยทราบจากเสียงตามสายในหมู่บ้านมากที่สุดร้อยละ 71.6 รอง ลงมาคือ อสม., ผู้ใหญ่บ้าน และประกาศของ อบต.ร้อยละ 69.0, 57.4 และ 19.8 ตามลำดับ โดยทราบว่า ให้ทุกบ้านสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านตนเองร้อยละ 79.4 ต้องทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ ยุงทุก 7 วัน ร้อยละ 42.4 ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติฯ จะมีโทษปรับร้อยละ 72.2 ทราบว่ามีโทษ ปรับไม่เกิน 1,000 บาทร้อยละ 54.2 โดยเห็นด้วยกับการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ ในทุกประเด็นร้อยละ 56.3 (= 1.53 SD = 0.556) ทั้งนี้ ต้องการให้ข้อบัญญัติฯมีผลบังคับใช้ในพื้นที่ต่อไปร้อยละ 72.6 ซึ่งก่อนประกาศ ใช้ข้อบัญญัติฯส่วนใหญ่มีการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านตนเองเป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอ

ร้อยละ 44.8 ในขณะที่หลังประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ ได้มีการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในบ้านของตนเองเป็นประจำสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งร้อยละ 72.8 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การรับรู้และความพึงพอใจของประชาชน

การรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนn=467	จำนวน	ร้อยละ
ทราบการบังคับใช้ข้อบัญญัติ พ.ร.บ. สาธารณสุข ฯ	423	90.6
ไม่ทราบ	44	9.4
ทราบจากใคร (ตอบได้หลายข้อ)เสี่ยงตามสายหมู่บ้าน	303	71.6
อสม.	291	69.0
ผู้ใหญ่บ้าน	243	57.4
ประกาศจาก อปท.ในพื้นที่	83	19.8
เพื่อนบ้าน	71	16.8
สมาชิกสภาตำบล	70	16.5
สถานีอนามัย/รพ.สต.	53	12.5
ทราบว่าอย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)		
ให้ทุกบ้านสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเอง	371	79.4
ให้ทุกบ้านสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านตนเองทุก....วัน	198	42.4
ผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ จะมีโทษปรับ	337	72.2
ผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ จะมีโทษปรับ เป็นเงิน.....บาท	253	54.2
ไม่ทราบรายละเอียด	22	4.7
เห็นด้วยกับการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ หรือไม่		
ไม่เห็นด้วย	14	3.0
เห็นด้วยบางประเด็น	190	40.7
เห็นด้วยทุกประเด็น	263	56.3
ต้องการให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ มีผลบังคับใช้ในพื้นที่ต่อไปหรือไม่		
ไม่ต้องการ	16	3.4
ต้องการ	339	72.6
ต้องการมากที่สุด	112	24.0
ก่อน/หลังประกาศใช้ข้อบัญญัติได้สำรวจ/ทำลายแหล่งฯในบ้านของตนเองหรือไม่		
ไม่ได้ทำเลย	41/10	8.8/2.1
ทำบ้างไม่ทำบ้าง ไม่แน่นอน	209/68	44.8/14.6
ทำประจำเดือนละครั้ง	20/49	4.3/10.5
ทำประจำสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	197/340	42.2/72.8
(X=1.21 SD=0.502)		

ด้านผลลัพธ์ พบว่าส่วนใหญ่ไม่พบลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 95.1 (House Index: HI=4.93) เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสุ่มสำรวจค่าดัชนีความชุกของลูกน้ำยุงในงานปกติของ นคม.ในพื้นที่ครั้งล่าสุดระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน 2554 พบค่า HI (HI=6.90) ต่ำกว่าในงานปกติ (ตารางที่ 3)

ตาราง 3 ผลการสำรวจลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของกลุ่มเป้าหมาย

ผลการสำรวจลูกน้ำยุง n=467	จำนวน	ร้อยละ
ผลการสำรวจลูกน้ำยุงในบริเวณบ้าน โดยใช้ค่า HI (House Index) - พบลูกน้ำ	23	4.92
- ไม่พบลูกน้ำ	444	95.1
ค่าดัชนีชี้วัดลูกน้ำยุง House Index (HI)-จากการสุ่มประเมิน	23	4.93
-จากงานปกติของ นคม.ในพื้นที่ครั้งล่าสุด	32	6.90

ความสัมพันธ์พบว่า ประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ มีความสัมพันธ์กับการสำรวจพบลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.96$ $p<0.000$) โดยสัดส่วนของประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเองเพิ่มขึ้นทำให้พบค่าดัชนีความชุกลูกน้ำยุง (HI) ลดลง (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของประชาชนที่ทราบเรื่องประกาศใช้ข้อบัญญัติ กับผลการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเอง

ทราบเรื่อง การประกาศ	การสำรวจลูกน้ำยุงในบริเวณบ้าน				รวม		χ^2	p-Value
	พบลูกน้ำ		ไม่พบลูกน้ำ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทราบ	7	30.43	416	93.69	423	90.58	102.3	0.000
ไม่ทราบ	1.65		98.35		100.0			
	16	69.57	28	6.31	44	9.42		
	36.36		63.64		100.0			
รวม	23	100.0	444	100.0	467	100.0		
	4.93		95.07		100.0			

* $P < 0.05$

อภิปราย

ผลสัมฤทธิ์ของการผลักดันการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 5 ในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออกได้ผลผลิตเป็นการจัดทำข้อบัญญัติฯ ในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงรวม 4 ฉบับจาก 4 อบต. ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเองเพิ่มมากขึ้น ผลลัพธ์คือพบค่าดัชนีความชุกลูกน้ำยุง (HI) ลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของธงศักดิ์ ดอกจันทร์⁽⁵⁾ เรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของประเทศไทยที่พบว่า การใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เหตุว่าคาญ เพื่อควบคุมโรคไข้เลือดออกสามารถทำได้ เนื่องจากเป็นกติกาชุมชน ท้องถิ่นมีอำนาจในการออกกฎหมายและบังคับใช้ในพื้นที่ได้ ประกอบกับเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในท้องถิ่นของตนเองได้

อบต. มีการประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติฯ ในพื้นที่อย่างทั่วถึง ผ่านหลายช่องทาง โดยช่องทางที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดคือ เสียงตามสายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นช่องทางสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความตระหนัก และจิตสำนึกที่ดีให้กับประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของกัมพล ทุมจันท์⁽⁶⁾ เรื่องรูปแบบการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่น

กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า ช่องทางหรือรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ หอกระจายข่าว/เสียงตามสายในหมู่บ้าน ทั้งนี้ ประชาชนร้อยละ 97.0 เห็นด้วยกับการประกาศใช้ข้อบัญญัติ รวมทั้งประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติฯ มีความสัมพันธ์กับการสำรวจพบลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value}<0.05$) ส่งผลให้หลังประกาศใช้ข้อบัญญัติ ประชาชนในพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ในบ้านของตนเองเพิ่มมากขึ้น พบค่า HI ลดลงสอดคล้องกับการศึกษาของอรนุช พิศาลสุทธิกุลและคณะ⁽⁷⁾ เรื่องพฤติกรรม การป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา : หมู่บ้านในเขตตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูลที่พบว่า ผู้นำชุมชน นายก อบต. และเจ้าหน้าที่ มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน และสอดคล้องกับการศึกษาของเชมจิรา ยะราไสย์ และคณะ⁽⁸⁾ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดที่พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value}<0.05$) ทั้งนี้ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ จึงควรมีการถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับ อบท.อื่น ๆ ได้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เนื่องจาก อบท. เป็นองค์กรฝ่ายบริหารที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่

สรุปและข้อเสนอแนะ

มาตรการสำคัญในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก คือการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้ใช้มาตรการทางกฎหมาย เพื่อเร่งรัดกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุง โดยใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 5 เหตุร้ายคาญ ซึ่งพบว่ายังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่เป็นปัญหา ดังนั้น จึงควรมีการสนับสนุนและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้มาตรการทางกฎหมาย ด้วยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยอาศัย พรบ.ดังกล่าว การศึกษานี้มีร่องรอยในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) วัดดูประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง และศึกษาการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวศึกษาในรูปแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวม 4 อบต. ที่สนใจสมัครเข้าร่วม วิธีการศึกษาได้แก่ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น จัดทำร่างข้อบัญญัติ ทำประชาพิจารณ์ ติดตามประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชน รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ รวมทั้งอธิบายค่าดัชนีความชุกลูกน้ำยุง House Index (HI) วิเคราะห์การรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนด้วยสถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic Statistics) ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปข้อสรุปและข้อเสนอแนะผลผลิตที่เกิดขึ้นคือมีการจัดทำข้อบัญญัติฯ ในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงรวม 4 ฉบับจาก 4 อบต. และพบว่าการใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการพบลูกน้ำยุงในบริเวณบ้านของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value}<0.05$) โดยสัดส่วนของประชาชนที่ทราบการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงในบ้านของตนเองเพิ่มมากขึ้น ทำให้พบค่าดัชนีลูกน้ำยุง (HI) ลดลง ดังนั้น หน่วยงานท้องถิ่นจึงควรมีการพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นมาใช้ในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่รวมทั้งควรสร้างยุทธวิธีเพื่อให้มีการถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติอย่างจริงจัง

ยั่งยืนและเป็นแนวทางแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียงได้นำไปใช้ขยายผลในพื้นที่

จุดเด่นในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นอยู่ที่ทีมผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จหากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น สสจ. สสอ. หรือ ศตม./นคม.มีการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้ทีมผู้บริหารเข้าใจหลักการ และยึดผลประโยชน์ของชุมชนมากกว่าเกรงกลัวผลกระทบส่วนตัว จะสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างสูง บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นมีศักยภาพด้านบุคลากร วัสดุ งบประมาณ และมีความพร้อมในการให้ความร่วมมือที่ดีกับทุกหน่วยงาน ดังนั้น จึงสมควรขยายพื้นที่และเร่งรัดการสนับสนุนให้มีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีแนวโน้มการแพร่ระบาดของไข้เลือดออกสูงและระบาดต่อเนื่อง เช่น จังหวัดใหญ่ที่มีประชากรสูง โดยเน้นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

หน่วยงานระดับจังหวัด ควรวางแผนให้หน่วยงานระดับอำเภอ ทำหน้าที่ประสานงานและคัดเลือก อบต.ในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจ อำเภอละ 1 อบต./ปี ดำเนินการตามขั้นตอน ภายใต้การควบคุมกำกับของระดับจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออกครอบคลุมในทุกพื้นที่

ปัญหาการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการออกข้อบัญญัติตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุขของ อบต. ในครั้งนี้คือ สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 80 โดยมี 1 อบต.ที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานได้เนื่องจากเกิดภัยธรรมชาติในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ถือว่าการดำเนินงานครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการออกข้อบัญญัติ เพื่อป้องกันควบคุมโรคอื่น ๆ หรือรูปแบบของการมีส่วนร่วม หรือกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้การป้องกันควบคุมโรคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ ขอขอบพระคุณ นายพิษณุวัฒน์ พานารณ, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่, หัวหน้ากลุ่มโรคติดต่อมาโดยแมลงและทิมงาน, หัวหน้าศูนย์ควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลง และทีมเจ้าหน้าที่จากศูนย์ควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงในพื้นที่เขต 1, นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทีมผู้บริหาร อสม. แกนนำและผู้ให้ข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายทุกแห่ง สำนักโรคติดต่อมาโดยแมลง กรมควบคุมโรคที่สนับสนุนงบประมาณดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

1. องอาจ เจริญสุข. ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงโครงการประเมินผลกิจกรรมการควบคุมโรคไข้เลือดออกระหว่างวันที่ 23-24 มกราคม 2546 ณ โรงแรมดักคิลานิวพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม; 2546.
2. กุอ์ณวาร์ กุเมาะ, วิลาสินี อาแว, รุ่งนภา จันทรา, อติญาณ์ ศรีเกษตริณ และอังสินี กันสุขเจริญ. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกหมู่ บ้านบางหมู ตำบลบ้านน้ำ บ่ออำเภอบะนาเร จังหวัดปัตตานี ปี 2559. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า 2559; 33 : 218-219.
3. รพีวรรณ พิมพ์จันทร์. ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม [ออนไลน์]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก/ <https://sites.google.com/site/bb24559r/khnad-khxng-klum-tawxyang-thi-hemaa-sm>.

4. สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
5. ธงศักดิ์ดอกจันทร์. มาตรการทางกฎหมายเพื่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของประเทศไทยปี2555. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี 2555; 4 : 70-75.
6. กัมพล ทุมจันทิก. รูปแบบการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปี2558.วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน 2558; 3: 19-23.
7. อรุณ พิศาลสุทธิกุล, สุเมธ พหรมอินทร์ และวันชัย ธรรมสัจการ. พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา : หมู่บ้านในเขตตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล. สงขลานครินทร์ เวชสาร.2552; 27:81-89.
8. เขมจิรา ยะราไสย์, ชุภาศิริ อภินันท์เดชา และ สำเริง แหียงกระโทก. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด [ออนไลน์].2558[เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก / <http://journal.nmc.ac.th/th/showcontinue.php?idj=21>.